

Айзък Азимов

Нова година на Ганимед

Олаф Джонсън си хъмкаше носово със замечтани китайскосини очи, докато оглеждаше великолепната елха в ъгъла. Макар че библиотеката беше най-голямото самостоятелно помещение в Купола, Олаф смяташе, че съвсем не е достатъчно просторно за случая. Той с ентузиазъм бръкна в огромния кош до себе си и извади първата ролка червено-зелена крепирана хартия.

Не спря, за да се запита какъв внезапен изблик на сантименталност бе вдъхновил Ганимедън Прадъкс Корпорейшън да изпрати за Купола пълен комплект новогодишни играчки. Олаф имаше ведър характер и увлечен в работата на главен новогодишен декоратор, за какъвто сам се бе назначил, той беше доволен от съдбата си.

Изведнъж се намръщи и измърмори някакво проклятие. Светлинният сигнал за общо събрание истерично святакаше и гаснеше. С вид на оскърбен човек Олаф остави малкото чукче, което току-що бе взел, прибра ролката крепирана хартия, махна няколко конфети от косата си и се запъти към офицерския щаб.

Командир Скот Пелам седеше в дълбокия си фотьойл начело на масата. Късите му пръсти неритмично барабаняха по покритата със стъкло маса. Олаф без страх срещна яростния поглед на командира, тъй като в неговия отдел нищо не се бе обърквало от двайсет обиколки на Ганимед насам.

Стаята бързо се напълни с мъже и очите на Пелам станаха по-жестоки, след като с един помитащ поглед преброи присъстващите.

– Всички сме тук. Офицери, ние сме изправени пред криза!

Настана леко раздвижване. Погледът на Олаф се зарея към тавана и той се отпусна. В Купола кризите настъпваха средно веднъж на обиколка и обикновено се оказваше, че или внезапно са вдигнали нормата за добив на оксит, или качеството на последната партида каренови листа е било ниско. При следващите думи обаче той замръзна.

– В тази връзка искам да ви задам един въпрос. – Гласът на Пелам бе дълбок баритон и стържеше неприятно, когато беше ядосан. – Кой мръсен, малоумен дърдорко е разправял приказки на ония проклети усита?

Олаф нервно си прочисти гърлото и така моментално стана център на вниманието. Адамовата му ябълка изведнъж тревожно замърда и челото му се набразди като дъска за пране. Той се разтрепера.

– Аз... аз... – заекна и веднага млъкна. Дългите му пръсти направиха смутен, умолителен жест. – Искам да кажа, че ходих там вчера след последната... ъ... доставка каренови листа, понеже уситата изоставаха

с плана и...

В гласа на Пелам се промъкна измамна благост. Той се усмихна.

– Ти ли разказа на тези туземци за Дядо Мраз, Олаф?

Усмивката невероятно силно напомняше вълча гримаса и Олаф не издържа. Той конвулсивно кимна.

– А, така значи! Разказал си им за Дядо Мраз! Как идва с шейна, която лети по небето, теглена от осем северни елена, а?

– Ами... ъъ... не е ли така? – попита нещастно Олаф.

– И си им нарисувал един северен елен, просто за да си сигурен, че няма да стане някоя грешка. Казал си им и че Дядо Мраз има дълга бяла брада и червени дрехи, поръбени с бяло.

– Да, точно така – потвърди Олаф с удивена физиономия.

– И носи голям чувал, пълен догоре с подаръци за добрите малки момченца и момиченца. Той влиза през комина и оставя подаръците в окачените чорапчета.

– Аха.

– Казал си им също, че вече му е време да идва, нали? Още една обиколка и той ще е тук, при нас.

Олаф се усмихна немошно.

– Да, командире, имах намерение да ви кажа. Подреждам елхата и...

– Млъкни! – Командирът задиша тежко с просвирващи гърди. – Знаеш ли какво са измислили тия усита?

– Не, командире.

Пелам се наведе през масата към Олаф и изкрещя:

– Искат Дядо Мраз да отиде при тях!

Някой се засмя, но яростният поглед на командира го накара бързо да премине в сподавена кашлица.

– А ако Дядо Мраз не отиде при тях, уситата ще престанат да работят! – Той повтори: – Ще престанат изцяло... Стачка!

Този път не последва смях, нито сподавен, нито друг. Ако в цялата група се прокрадваше някаква друга мисъл освен една, то не си пролича. Олаф изрази общата мисъл:

– А какво ще стане с добива?

– Какво ще стане ли? – изръмжа Пелам. – На картинка ли да ти го нарисувам? Ганимедън Прадъкътс трябва да добива по сто тона волфрам, осемдесет тона каренови листа и петдесет тона оксит годишно или губи правата си в този район. Предполагам, че тук няма човек, който да не знае това. И по една случайност след две обиколки на Ганимед

настоящата година изтича, а ние засега сме с пет процента под планираното.

Падна кристално чиста, ужасяваща тишина.

– А сега уситата няма да работят, ако не получат своя Дядо Мраз. Без работа няма добив, няма права... няма служби! Проумейте това, долнопробни малоумници такива! Изгуби ли компанията правата си, ние губим най-добре платените служби в Системата. Можете да им кажете сбогом, офицери, освен ако...

Той замълча, втренчи се неумолимо в Олаф и добави:

– Освен ако до следващата обиколка не разполагаме с летяща шейна, осем северни елена и Дядо Мраз. И в името на пръстените на Сатурн до последното им зрънце, ще разполагаме с всичко това, особено с Дядо Мраз!

Лицата станаха восьчнобели.

– Имате ли някого предвид, командире? – попита някои с глас, който беше три четвърти грак.

– Да, което си е истина, имам.

Той се изтегна в стола си. Олаф Джонсън изведнъж се обля в пот, озовал се срещу върха на един сочещ показалец.

– Оо, командире! – възрази с разтреперан глас той.

Сочещият пръст не трепна.

Пелам тежко прекрачи в предверието и махна кислородната маска с прикрепените към нея вледенили се бутилки. Една по една се освободи от дебелите вълнени горни дрехи и с въздишка, изпълнена с умора и облекчение, събу тежките, високи до коленете космически ботуши.

Сим Пиърс прекъсна задълбоченото изследване на последната партида каренови листа и хвърли над очилата си пълен с надежда поглед.

– Е? – попита той.

Пелам вдигна рамене.

– Обещах им Дядо Мраз. Какво друго можех да направя? Удвоих и дажбата захар, така че се върнаха на работа... за момента.

– Искаш да кажеш, докато разберат, че обещаният от нас Дядо Мраз няма да се появи. – Пиърс се изправи и размаха един дълъг каренов лист в лицето на командира, за да подчертае думите си: – Това е най-глупавото нещо, за което някога съм чувал. Няма как да стане. Дядо Мраз не съществува!

– Опитай се да го обясниш на уситата. – Пелам се свлече в един

стол с мрачно изражение. – Какво правя Бенсън?

– Питаш за оная летяща шейна, дето твърди, че можел да я скалъпи ли? – Пиърс вдигна лист срещу светлината и критично се взря в него. – Той е чалнат, мен ако ме питаш. Тази сутрин старият мошеник слезе на поднивото и оттогава е все там. Знам само, че е разглобил резервния електроразделител на части. Ако нещо се случи с редовния, просто ще останем без кислород.

– Е – Пелам тежко стана, – колкото до мен, аз наистина се надявам да умрем от задушаване. Това би бил един лесен начин да се измъкнем от цялата тази каша. Ще отида додолу.

Той се препъна на излизане и трясна вратата след себе си. В поднивото удивен се огледа наоколо, защото помещението беше отрупано с лъскави хромово-стоманени машинни части. Отне му известно време да разпознае в бъркотията останките на това, което до вчера бе представлявало компактен, рационално конструиран електроразделител. В средата, в анахроничен контраст, се мъдреше прашна дървена шейна с ръждиво-червени плъзгачи. Откъм нея долиташе чукане.

– Хей, Бенсън! – извика Пелам.

Изпод шейната надникна сурово, обляно в пот лице и към винаги наличния плювалник на Бенсън се стрелна струйка тютюнев сок.

– Защо крещиш така? – възнегодува Бенсън. – Това е деликатна работа.

– Каква, по дяволите, е тази чудата измишльотина? – поиска да знае Пелам.

– Летяща шейна. Лично моя конструкция. – Насълзените очи на Бенсън блестяха ентузиазирано, а тютюнът в устата му прескачаше от буза в буза, докато говореше. – Шейната я донесоха тук още едно време, когато мислеха, че и Ганимед е покрит със сняг като другите луни на Юпитер. Сега остава само да прикрепя антигравитаторите на разделителя към дъното ѝ и тя леко ще се понесе по вятъра. Останалото ще го свършат няколко дюзи с въздух под налягане.

Командирът дъвчеше долната си устна със съмнение.

– Ще работи ли?

– Разбира се. Много хора са мислили да използват антигравитатори за пътуване по въздуха, но те не са особено ефикасни при силни гравитационни полета. А тук, на Ганимед, при една трета от земното притегляне и тази тънка атмосфера, и дете би могло да управлява шейната. Дори Джонсън ще може да я управлява, макар че не бих скърбил, ако падне от нея и си строши проклетия врат.

– Добре тогава, слушай. Имаме в изобилие от тукашното пурпурно дърво. Вземи Чарли Фин и му поръчай да монтира шейната върху дървена платформа. Отпред да я удължи с около шест метра или малко повече и да огради с парапет стърчащата част.

Бенсън плю и се навъси под гъстата коса, паднала над очите му.

– Каква е идеята, командире?

Смехът на Пелам прозвуча като насечено, рязко покашляне.

– Уситата очакват да видят северни елени и ще получат северни елени. А тези животни ще трябва да стъпят върху нещо, нали?

– Естествено... Но почакай, момент! На Ганимед няма никакви северни елени.

Командир Пелам поспря на път за навън. Очите му се присвиха от неприязън, както ставаше винаги, когато се сетеше за Олаф Джонсън.

– Олаф отиде да подбере осем бодливогърба. Те имат четири крака, глава от единия край и опашка от другия. Приликата е достатъчна за уситата.

Старият инженер размисли над тази информация и злобно се изкикоти.

– Чудесно! Направо му завиждам за забавлението.

– И аз – процеди Пелам.

Той наперено си излезе, а още ухиленият Бенсън пропъзля под шейната.

Описанието на командира за бодливогърба беше сбито и точно, но пропускаше да отбележи някои интересни подробности. Например, че бодливогърбът има удължена, подвижна муцуна, големи уши, които нежно махат напред-назад, и пълни с емоции пурпурни очи. Мъжкият има по гръбнака гъвкави бодли в дълбок керемиден цвят, с които, изглежда, предизвиква възторга на женската. Като се добави люспестата мускулеста опашка и несъмнено посредствения мозък, и ето ви бодливогърб – или поне ето ви го, ако успеете да си го хванете.

Точно такива мисли се въртяха в ума на Олаф Джонсън, докато се прокрадваше по скалистото възвишение надолу, към стадото от двайсет и пет бодливогърба, пасящи редките, твърди храсталаци. Най-близките бодливци вдигнаха очи, когато Олаф – увит в кожи и комично уродлив с кислородната си маска – ги доближи. Те обаче нямат никакви естествени врагове, затова просто позяпаха фигурата с вяли, неодобрителни погледи и се върнаха към жилавата си, но питателна храна.

Олаф имаше доста смътна представа за това, как се провежда голям лов. Той извади от джоба си бучка захар, протегна я и каза:

– Ела, пис, пис, пис, пис, пис!

Ушите на най-близкия бодливогръб трепнаха раздражено. Олаф пристъпи още малко и пак протегна захарта.

– Хайде, миличък! Ела, миличък!

Бодливецът забеляза захарта и повече не я изпусна от очи. С потрепваща муцуна той изплю последната си хапка растителност и бавно се запъти към бучката. Подуши я, изпънал врат, а после с бързо, майсторско движение цапна протегнатата длан и хвана захарта във въздуха. Другата ръка на Олаф се стрелна в празно пространство.

С обидена физиономия той протегна нова бучка.

– Тук, Принс! Тук, Файдо!

Дълбоко в гърлото си бодливецът произведе нисък, трепетен звук в израз на доволство. Очевидно странното чудовище пред него, полудяло внезапно, възнамерява до безкрайност да го храни с тези парченца концентрирана сладост. Той посегна и се отдръпна толкова бързо, колкото и първия път. Но тъй като Олаф вече стискаше здраво, бодливецът за малко не отнесе и половин пръст в добавка.

Викът на Олаф до известна степен издаваше липса на хладнокръвието, необходимо в такива случаи. Все пак ухапване, което може да се усети през дебела ръкавица, си е ухапване!

Той смело пристъпи към бодливеца. Имаше някои неща, които бяха способни да раздвижат Джонсъновата кръв и да събудят в него древния дух на викингите. Ухапването на пръст, особено от извънземно животно, беше едно от тях.

В очите на бодливеца се появи израз на несигурност и той бавно отстъпи назад. Вече не се предлагаха нови бели кубчета и не беше съвсем ясно какво ще последва сега. Несигурността му изчезна с внезапност, каквато не очакваше, когато две облечени в ръкавици ръце се спуснаха към ушите му и ги сграбчиха. Той изскимтя пискливо и се втурна напред.

Бодливецът определено има чувство за собствено достойнство. Той не обича да му дърпат ушите, особено когато други бодливци, а между тях и няколко необвързани самки, са образували кръг и наблюдават.

Земният човек падна по гръб и известно време остана в това положение. Бодливецът отстъпи няколко крачки и джентълменски позволи на Джонсън да се изправи на крака.

Древната викингска кръв в Олаф кипна още по-силно. След като

разтърка удареното място, на което се бе приземил върху кислородната си бутилка, той скочи, забравяйки да се съобрази с гравитацията на Ганимед, и прелетя два метра над гърба на бодливеца.

В очите на животното се появи страхопочитание, тъй като скокът наистина беше внушителен. Но също така имаше и известна доза объркване. Струваше му се, че маневрата няма никакъв смисъл.

Олаф отново се приземи върху гърба си и бутилката се заби на същото място. Започваше да се чувства малко неудобно. Звучите, които се носеха откъм кръга наблюдатели, изключително напомняха подхилване.

– Смейте се! – измърмори той с горчивина. – Аз дори не съм започнал още битката.

Той бавно, предпазливо се доближи към бодливеца и закръжи, търсейки благоприятна възможност. Бодливецът правеше същото. Олаф се престори, че напада, и бодливецът се дръпна. После бодливецът се изправи на задните си крака, а човекът се дръпна.

В съзнанието на Олаф изникваха все нови и нови ругатни. Дрезгавото ррррр в гърлото на бодливеца сякаш бе лишено от този дух на братство, който обикновено се свързваше с настъпването на Нова година.

Внезапно прозвуча някакъв свистящ, изплющяващ звук. Олаф усети как нещо го удря по главата точно зад лявото ухо. Този път се преметна със задно салто и се приземи върху основата на врата си. Откъм зяпачите долетя хорово изцвилване и бодливецът победоносно размаха опашка.

Олаф се отърси от усещането, че се носи през осеяно със звезди безкрайно пространство, и се закрепил на краката си.

– Слушай – възпротиви се той, – не е честно да използваш опашка!

Той отскочи при новото стрелване на опашката, а след това с гмуркащо се движение се хвърли напред. Вкопчи се в краката на бодливеца и усети как възмутеното животно с крясък пада по гръб.

Сега беше въпрос на земни срещу ганимедски мускули, а Олаф бе човек с животинска сила. Той се напрегна и успя да се изправи. Бодливогръбът се озова метнат върху раменете на непознатия.

Бодливецът звучно запротестира и се опита да подкрепи неодобрението си с вразумяващо шибване с опашка. Но той се намираше в неудобна позиция и ударът изсвистя безопасно високо над главата на Олаф.

Другите бодливци с печални физиономии направиха път на човека. Очевидно всички бяха добри приятели на плененото животно и им бе неприятно да видят, че губи битката. Те с философско примирение се

върнаха към храната си, явно убедени, че такъв му е бил късметът.

Олаф стигна до предварително подготвената пещера от другата страна на скалистата издатина. След няколко кратки сборичквания той успя да седне здраво върху главата на бодливеца и да го увърже така, че да не може да помръдне.

Няколко часа по-късно, когато беше уловил и своя осми бодливогръб, той притежаваше техника, постижима само след дълга практика. Би могъл да даде ценни указания на някой земен каубой как да поваля животни за дамгосване. А би могъл и да преподава уроци по прости и сложни ругатни на някой земен пристанищен хамалин.

Настъпи новогодишната вечер и из целия ганимедски Купол се носеше оглушителен шум и суетене, подобно на експлодираща Нова, снабдена и със звук. Около ръждивата шейна, възкачена на огромната платформа от пурпурно дърво, петима земяни представяха като на сцена величествена борба с бодливец.

Бодливецът имаше определени възгледи за повечето неща и един от най-упоритите и категоричните беше, че никога няма да отиде там, където не желае. Той ясно показваше това, като вършееше с една глава, една опашка, три бодила и четири крака във всяка възможна посока с цялата си сила.

Но хората настояваха, и то не нежно. Въпреки гръмките му, агонизиращи крясъци бодливецът беше покачен върху платформата, довлечен до мястото му и впрегнат – безнадежден, безпомощен.

– Добре! – извика Питър Бенсън. – Дайте шишето!

Хванал с една ръка муцуната на бодливеца, с другата той размахва под нея бутилката. Бодливецът потръпна от нетърпение и развълнувано изцвил. Бенсън изля малко от течността в гърлото на животното. Последва гъргорецо преглъщане и одобрително изскимтяване. Вратът на бодливеца се протегна за още.

Бенсън въздъхна.

– Еех, най-хубавото ни бренди...

Той надигна бутилката и я отдръпна наполовина празна. Бодливецът, с бясно въртящи се в орбите очи, направи нещо, което наподобяваше опит да затанцува весела джиги. Това обаче не продължи дълго, защото алкохолът влияе почти мигновено на ганимедския метаболизъм. Мускулите му се оковаха в пиянско вдървяване и животното се вцепени с шумно изхълцване.

– Довлечете следващия! – извика Бенсън.

В рамките на един час осемте бодливогръба образуваха композиция от каталептични статуи. Завързаха около главите им разклонени пръчки, които да наподобяват рога. Приликата беше груба и повърхностна, но щеше да свърши работа.

Щом Бенсън отвори уста да попита къде е Олаф Джонсън, самият той се появи, теглен от трима души и водещ не по-малко решителна борба от някой бодливец. Неговите възражения обаче бяха съвсем членоразделни.

– Никъде не отивам в този костюм! – реवेशе той, посягайки към най-близкото око. – Чувате ли?

Действително имаше основания да протестира. Дори и в най-добрия си вид Олаф не беше голям красавец. Но в сегашната си маскировка приличаше на хибрид между кошмар на бодливец и представата на Пикасо за патриарх.

Беше облечен в традиционния костюм на Дядо Мраз. Дрехите му бяха червени, доколкото може да ги направи такива пришита върху скафандъра червена копринена хартия. „Хермелинът“ беше бял като памук, какъвто и беше. Брадата – още памук, залепен върху ленена подложка – висеше свободно от ушите му. Така нагласен и с кислородната маска отгоре караше дори най-силните духом да извърщат очи.

Олаф не бе допускан до огледало, но това, което можеше да види от себе си, съчетано с онова, за което му говореше инстинктът, му стигаше, за да поздрави първото срещнато чудовище като брат.

На почивки той беше довлечен до шейната. Спуснаха се да помагат и други, докато от Олаф остана само едно обуздано гърчене и заглушен глас.

– Пуснете ме – изфъфли той. – Пуснете ме и идвайте към мен един по един. Хайде де!

Той се опита да нанесе някой удар, за да подсили предизвикателството си. Но множеството ръце по него не му дадоха възможност и пръста да си помръдне.

– Качвай се! – заповяда Бенсън.

– Върви по дяволите! – изпъшка Олаф. – Няма да се кача в този патентован улеснител за самоубийци и можеш да вземеш скапаната си лещица шейна и...

– Слушай – прекъсна го Бенсън. – Командир Пелам те чака в другия край. Ако до половин час не се появиш, жив ще те одере.

– Командир Пелам може да си яхне сам проклетата шейна и...

– Тогава помисли за службата си! Помисли за тези сто и петдесет седмично. Помисли за всички предстоящи години без заплата. Помисли за Хилда, там на Земята, която няма да се омъжи за теб, ако си без работа. Помисли за всичко това!

Джонсън помисли и изръмжа. Помисли още малко, качи се в шейната, върза чувала с ремък за дъното и включи антигравитаторите. После с ужасно проклятие пусна задната реактивна струя.

Шейната се метна напред и Олаф се улови на две трети от косъма да не се изтърси от задния ѝ край. От този момент нататък той се вкопчи в страниците и загледа как заобикалящите го хълмове се вдигат и падат при всяко накланяне на нестабилната шейна.

Вятърът се усилваше и люшкането ставаше по-отчетливо. И когато изгря Юпитер, жълтата му светлина ярко очерта всички дупки и зъбери по скалистата повърхност, във всяка от които шейната сякаш се прицелваше. И по времето, когато огромната планета се показа изцяло над хоризонта, проклятието на алкохола – който се отделя от ганимедския организъм също толкова бързо, колкото и му въздейства – започна да се вдига от бодливците.

Пръв се отърси най-задният бодливец, усети вкуса в устата си, потръпна и се зарече вече да не пие. Взел това решение, той мудно се зае да обхваща с поглед близката околност. Тя не му направи впечатление мигновено. Малко по малко обаче бодливецът схвана факта, че основата под краката му, каквото и да представляваше, не бе обичайната стабилна повърхност на солидния Ганимед. Тя се люлееше и накланяше, което му се видя доста необичайно.

И въпреки това той би могъл да припише тази нестабилност на неотдавнашната си оргия, ако не бе така непредпазлив да позволи на погледа си да прехвърли парапета. Доколкото е известно, никой бодливец дотогава не беше умираал от сърдечен удар, но този за малко щеше да го направи.

Писъкът на агонизираш, изпълнен с ужас и отчаяние, доведе останалите бодливци до пълно, макар и главоболие, съзнание. Известно време звучеше объркан хор от разговори-крясъци, докато животните се опитваха да изкарат от главите си болката и да вкарат там фактите. И двете цели бяха постигнати, след което бе организирано паническо бягство. То не беше кой знае какво паническо бягство, защото бодливците бяха здраво завързани. Но, като се изключи фактът, че не стигнаха доникъде, те изпълниха всички движения на най-бърз галоп. И шейната полудя.

Олаф сграбчи брадата си една секунда преди да се е откачила от ушите му.

– Хей! – извика той.

Все едно да шепнеш на ураган.

Шейната подскачаше, друсаше се и танцуваше истерично танго. Тя се хвърляше внезапно, сякаш вдъхновена от идеята да разбие дървения си мозък в повърхността на Ганимед. Междувременно Олаф се молеше, проклинаше, плачеше и пускаше всички дюзи с въздух под налягане едновременно.

Ганимед се въртеше, а Юпитер представляваше обезумяло сияние. И може би точно изнасяният от него спектакъл с игра на шими¹ вразуми бодливците. Но по-вероятно бе просто вече пет пари да не даваха. Каквото и да беше, те замряха, отправиха си един към друг възвишени прощални речи, изповядаха си греховете и зачакаха смъртта.

Шейната се успокои и Олаф си възвърна способността да диша. Само за да я загуби отново, щом съзря любопитната гледка на хълмовете и солидната земя високо горе, а черното небе и издигналия се Юпитер ниско долу.

В този момент и той сключи мир с вечността и зачака края.

„Уси“ е галено от щраус и точно на това приличаха местните жители на Ганимед, само дето вратовете им бяха по-къси, главите им по-големи и перата им изглеждаха, като че ли са на път да опадат до корен. Към това добавете и чифт мършави, покрити с пера ръце с по три къси пръста всяка. Уситата можеха да говорят английски, но чуете ли ги, ви се прииска да не можеха.

В ниската постройка от пурпурно дърво, която беше тяхна „заседателна зала“, се бяха събрали петдесетина. Върху могилката от натрупана пръст в предната част на помещението – потънало в задимен полумрак от горящите факли от пурпурно дърво, които бяха и зловонни на всичкото отгоре – седеше командир Скот Пелам и петима от хората му. Пред тях се перчеше най-раздърпаното от всички усита и издуваше огромния си гръден кош с ритмични, бумтящи звуци.

То спря за момент и посочи към една неравна дупка на тавана.

– Виж! – изкрюка усито. – Комин. Ние направи. Дядомаз влезе.

Пелам измърмори някакво одобрение. Усито щастливо изклопа. То посочи към малките, изплетели от трева чувалчета, които висяха по

1. Танц с друсане на раменете Б.пр.

стените.

– Виж! Чорап. Дядомаз сложи подаци!

– Да – без ентузиазъм се съгласи Пелам. – Комин и чорапи. Много хубаво. – Той заговори от ъгълчето на устата си към Сим Пиърс, който седеше до него: – Още половин час в това бунище ще ме убие. Кога най-после ще дойде она глупак?

Пиърс неспокойно се размърда.

– Вижте – рече той, – направих някои изчисления. Осигурени сме с всичко освен с каренови листа, а от тях все още не ни достигат четири тона. Ако успеем да приключим с тази кретенска история до края на следващия час, започнем веднага следващата смяна и уситата поработят двойно, ще се справим. – Той се облегна назад. – Да, смятам, че ще се справим.

– Много е несигурно – мрачно отвърна Пелам – При това, ако Джонсън стигне дотук, без да направи още някоя глупост.

Усито заговори пак, тъй като уситата обичаха да говорят. То каза:

– Сяка година ида Нов година. Нов година хубаво, сички приятел. Уси обича Нов година. Ти обича Нов година?

– Ъхъ, да – изръмжа учтиво Пелам. – Мир на Ганимед, любов към хората... особено към Джонсън. Къде, по дяволите, е този идиот все пак?

Не го свърташе на едно място от раздразнение, докато усито скачаше ту горе, ту долу със замислен вид, очевидно заради самото упражнение. То продължи така, разнообразявайки се и с по някоя ситна подскачаща танцова стъпка, докато юмруците на Пелам започнаха напрегнато да се свиват и разпускат. Само едно пронизително изкрякване откъм дупката в стената, удостоена с названието „прозорец“, спаси Пелам от извършването на едно зверско усиубийство.

Уситата се стълпиха около отвора и земните хора с лакти си пробиха път, за да погледнат.

На фона на огромния жълт диск на Юпитер се очертаваше летяща шейна в комплект със северни елени. Засега представляваше само дребна точкица, но нямаше никакво съмнение. Дядо Мраз пристигаше.

Само един детайл не беше както трябва в тази картина. Шейна, „северни елени“ и всичко, устремени със страхотна скорост напред, летяха обърнати с главата надолу.

Уситата се защураха сред крякаща какофония.

– Дядомаз! Дядомаз! Дядомаз!

Те се заблъскаха през прозореца като множество полудели

бърсалки за прах. Пелам и хората му използваша ниската врата.

Шейната се приближаваше и уголемяваше, като се люшкаше насам-натам и вибрираше, сякаш бе разцентрирован маховик. Олаф Джонсън представляваше мъничка фигурка, вкопчена отчаяно с две ръце в канатата на шейната.

Пелам бясно и несвързано крещеше, като всеки път, щом забравеше да диша през носа, се давеше с разредената атмосфера. После спря и ужасено зяпна. Шейната, вече почти в естествени размери, се спускаше. И дори да беше стрела, изстреляна от Вилхелм Тел, нямаше да може с по-голяма точност да се насочи между очите на Пелам.

– Всички долу! – изкрещя той и падна.

Вятърът от минаването на шейната остро изсвири и лъхна лицето му. За миг долови пискливия и неясен глас на Олаф.

Бликна струя съгъстен въздух и остави следи от кондензирана водна пара.

Пелам лежеше разтреперан, прегърнал замръзналата почва на Ганимед. След малко той бавно се изправи с люлеещи се като на танцуваща хула хазайка колене. Уситата, пръснали се пред пикиращото превозно средство, отново се бяха събрали. В далечината шейната обръщаше.

Пелам я наблюдаваше как се люшка и кръжи, взимайки бавно завоя. Тя залитна към Купола, хвърли се настрани, обърна се назад и набра скорост.

Вътре в шейната Олаф работеше като дявол. Широко разкراчил крака, той отчаяно местеше теглото си. Потен и ругаещ, старайки се да не поглежда „надолу“ към Юпитер, Олаф все по-рисковано разлюляваше шейната. Тя описваше ъгъл от сто и осемдесет градуса и Олаф усети, че стомахът му повдига ожесточени възражения.

Задържайки дъха си, той силно натисна с десния крак и усети шейната рязко да се люшва на другата страна. В най-високата точка изключи антигравитаторите и под слабото притегляне на Ганимед шейната се устреми надолу. И, естествено, тъй като благодарение на металните антигравитатори беше с тежко дъно, докато падаше, тя оправи ориентация си.

Но това беше слаба утеха за командир Пелам, който за втори път се намери право на пътя ѝ.

– Долу! – извика той и пак падна.

Шейната изсвири над него, издигна се с трясък пред една огромна издатина, отскочи осем метра във въздуха, падна надолу с „фиу“ и „бум“ и Олаф се прекатури през перилата.

Дядо Мраз бе пристигнал.

Задъхан, Олаф метна чувала на рамо, намести си брадата и потупа по главата един от мълчаливо страдащите бодливци. Смъртта може и да идваше – Олаф дори я чакаше с нетърпение, – но той щеше да умре здраво стъпил на краката си, благородно, като един истински Джонсън.

Вътре в бараката, където уситата за пореден път се струпаха, едно „туп“ върху покрива обяви пристигането на чувала, а повторното „дум“ – пристигането на самия Дядо Мраз. През импровизираната дупка на тавана се показва мъртвешки бледо лице.

– Честита Нова Година! – изкрюка то и се прекатури вътре.

Олаф, както обикновено, се приземи върху кислородните си бутилки и те се забиха на обичайното място.

Уситата подскачаха нагоре-надолу като гумени топки със силен сърбеж.

Със силно куцукане Олаф се запъти към първия чорап и пъкна в него лъскавата шарена сфера, която извади от чувала си – една от многото предвидени първоначално за украса на новогодишната елха. Една по една разпредели и останалите по всички налични чорапи.

Завършил работата си, той изтощено приседна и с изцъклен и безучастен поглед загледа последвалите събития. Веселостта и подрусващото корема добро настроение, така характерни за всеки Дядо Мраз, забележимо липсваха при този.

Уситата ги компенсираха с лудешкия си екстаз. Те бяха запазили тишината и местата си, докато Олаф не пъкна и последната топка. Но щом свърши, въздухът се разлюля и загърчи от избухналите шумни викове. За половин секунда в ръката на всяко уси имаше топка.

Те развълнувано започнаха да се надвिकват, внимателно притиснали топките до гърдите си. После започнаха да ги сравняват, скупчвайки се да позяпат особено хубавите.

Най-раздърпаното уси се приближи до Пелам и го дръпна за ръкава.

– Дядомаз хубаво – изкрюка то. – Виж, дава яйца! – Усито благоговейно зяпна топката си и продължи: – По-касиви от уси яйца. Тряба Дядомази яйца, а?

Кокалестият му пръст бодна Пелам в стомаха.

– Не! – зави яростно Пелам. – По дяволите, не!

Но усито не го слушаше. То заравяше топката на топло дълбоко сред перата си.

– Хубаво цетове. Колко време трябва малки Дядомаз излиза? И

какво малки Дядомаз яде? – усито вдигна поглед. – Ние грижи хубаво. Ние учи малки Дядомаз, прави него умен и пълен мозък като уси.

Пиърс сграбчи командир Пелам за лакътя.

– Не спори с тях – неистово зашепна той. – Какво те интересува дали си мислят, че това са яйца на Дядо Мраз или не? Хайде! Ако работим като маниаци, все още можем да успеем с плана. Давай да почваме.

– Така е – съгласи се Пелам. Той се обърна към усито. – Кажй на всички да тръгват. – Заговори ясно и високо: – На работа. Разбираш ли? Бързо, бързо! Хайде!

Той размаха ръце. Но раздърпаното уси изведнъж се запъна и бавно произнесе:

– Ние работим, но Джонсън казва Нов година ида сяка година.

– Една Нова година не ви ли стига? – попита раздражено Пелам.

– Не! – изкръка усито. – Ние иска Дядомаз догодина. Вземете още яйца. И друг година още яйца. И друг. И друг. Още яйца. Още малки Дядомаз яйца. Ако Дядомаз не ида, ние няма работи.

– Има много време дотогава – рече Пелам. – Ще поговорим за това друг път. До другата Нова година или ще съм полудял напълно, или вие всичко ще сте забравили.

Пиърс отвори уста, затвори я, отвори я пак, затвори я, отвори я за трети път и накрая успя да проговори:

– Командире, те искат той да идва всяка година.

– Знам. Но до другата година няма да си спомнят.

– Но ти не ги разбра. За тях една година означава едно завъртане на Ганимед около Юпитер. В земно време това са седем дни и три часа. Те искат Дядо Мраз да идва всяка седмица!

– Всяка седмица! – Пелам се задави. – Джонсън им е казал...

За миг всичко се завъртя в искрящо салто пред очите му. Той почервеня от гняв и погледът му машинално затърси Олаф.

Олаф изстина до мозъка на костите си, изправи се, изпълнен с лоши предчувствия, и боязливо се запромъкна към вратата. Там спря, осенен внезапно от спомен за традицията. С провиснала брада той изграчи:

– Весело прекарване на Новата година! Лека нощ на всички!

Олаф се втурна към шейната, сякаш всички дяволи на ада бяха по петите му. И макар че дяволите не бяха, командир Скот Пелам беше.

КРАЙ

© 1942 Айзък Азимов
© Вихра Манова, превод от английски

Isaac Asimov
Christmas on Ganymede, 1942

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1146>]